

Hetkeolukord

Rannarootsi kultuuriruumi hetkeolukorra analüüsimisel on aluseks Eestirootslaste Kultuuriomavalitsuse senised alusdokumendid, strateegiakohtumiste arutelude kokkuvõtted, riikliku kultuuripoliitikat puudutavad materjalid, kohalike omavalitsuste arengukavad ning rannarootsi kultuuri ja ajalugu puudutavad uuringud ja väljaanded.

Peamised kultuuriruumi arengut toetatavad tegurid

- Rannarootslaste kultuur on üldisel Eesti kultuuriväljal eristuv ja unikaalne.
- Rannarootsi kultuurikandjatel ja kogukondadel on ühiskonnas hea maine.
- Vaatamata II maailmasõja järgsele kultuurikatkestusele on säilinud palju kultuuriväärtuslikku, sh nii vaimset kui ainelist kultuuripärandit.
- Rannarootslastel on aastast 2007 kultuuriautonoomia vastavalt Vähemusrahvuste kultuuriautonoomia seadusele, mille tegevust korraldab Eestirootslaste Kultuuriomavalitsus. See tagab teatud mahus kultuuriomavalitsuse riikliku baasrahastuse,
- Rannarootslaste kogukonda ühendavad mitmed pikkade traditsioonidega sündmused, sh eestirootslaste laulu- ja tantsupeo korraldamine.
- Rannarootslaste kultuuritegevuste elluviimiseks on võimalik toetust taotleda Eesti Rahvakultuuri Keskuse kaudu programmist "Saarte pärimuskultuuri toetamine", mis sisaldab kõiki rannarootslaste asualasid. Samuti jagatakse kultuuriomavalitsuse kaudu toetusi kodukandi- ja kultuuriühingutele.
- Säilinud on tihe kontakt eestirootslaste kogukondadega Rootsis.
- Rannarootslaste kultuuri ja ajaloo temadel on koostatud ja välja antud mitmeid uurimusi, raamatuid, brošüüre ja muid väljaandeid.
- Olulist rolli rannarootslaste kultuuripärandi uurimisel, arendamisel ja vahendamisel mängib kaasaegne ja aktiivne Rannarootsi Muuseum Haapsalus. Rootsi keele ja kultuuri populariseerimisel on tähtis osa Noarootsi Gümnaasiumil Pürksis.

Peamised kultuuriruumi arengut takistavad tegurid

- Teadlikkus rannarootsi kultuurist, ajaloost ja algatustest ühiskonnas tervikuna on madal. Puudub ühine visioon ja tugev, sihtgrupe kõnetav lugu/narratiiv. Kui eri kogukonnad turundavad end veel kuidagi eraldiseisvalt, siis ühist rannarootsi lugu pole.
- Info on killustunud, puuduvad kesksed infokanalid ja tugev kuvand sotsiaalmeedias.
- Kohalikud omavalitsused, kelle territooriumil ajaloolised rannarootslaste asualad asuvad, ei too piisavalt selgelt esile oma kuulumist ja sidemeid rannarootsi kultuuriruumiga. Info rannarootsi kultuuri kohta on omavalitsuste veebilehtedelt raskesti leitav.
- Eestirootslaste Kultuuriomavalitsusel on piiratud võimalused (sh inim- ja finantsressursid) arendustegevuste algatamiseks ja elluviimiseks. Rannarootsi kultuuriruumi tegevuste rahastamine on killustunud ja ebapiisav (kultuuriomavalitsuse tegevustoetus ei kata vajadusi, projektitoetused on ühes programmis koos teiste saartega).
- Enamikus rannarootslaste piirkondades on elanike arvu vähenemise tõttu väga piiratud inimressurss arendus- ja kultuuritegevuste ning projektide ettevalmistamiseks, taotluste koostamiseks ning projektide läbiviimiseks.
- Eri rannarootsi piirkonnad ei tee omavahel piisavalt koostööd. Puuduvad kogukondade sisesed ja vahelised koostöövõrgustikud, mis seoks omavahel kultuuritegijad, loomeettevõtjaid, teiste valdkondade esindajaid, sh turismisektorit.
- Keeruline on leida rootsi keele õpetajaid ja õpetamiseks sobilikke paindlikke lahendusi väiksemates piirkondades saartel.
- Kogukondade kestmise seisukohast on oluline, et oleks tagatud väiksemate piirkondade (eriti saared) võimalused hariduse ja transpordiühenduste arendamiseks, aga ka majandustegevuse mitmekesistamiseks.
- Eestirootslaste kogukond Rootsis on vananev, keeruline on panna nooremaid põlvkondi huvituma oma rannarootsi juurtest.